

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 207 (3071) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 szeptember 15

Széles szakaszon visszavonulásra kényszerítették a németek Timosenko csapatait a Terek folyó mindkét partján

Német páncélos csapatok már a folyó déli partján nyomulnak előre a grozniji olajvidék felé

Észak-Afrikában végetért a nyári harci szünet

Stalingrád sorsa már eldőlt — állapítják meg német katonai körökben — de az érte folyó harc még nem fejeződött be. Stalingrádot azonban semmi sem tudja már megmenteni a szovjet számára. A város belső védőrendszerét a német támadások már szétszaggatták.

Az NST berlini jelentése szerint a Don menti sikeres hadműveletekkel, melyekben német és magyar csapatok vettek részt, új hídfőállások kiépítését tervezték a Don keleti partján. Mint ismeretes, Voronyezstől Stalingrádig lévő vonalat a Don folyó képezi az elválasztó vonalat a szembenálló haderők között. Az új hídfőállások teremtésének jelentőségét egyelőre nem ismerjük és meg kell várni, hogy kiindulási pontul szolgáljanak-e. Német részről egyelőre nem hajlandók közölni, hogy hol alkottak ilyen hídfőállásokat.

A tobruki angol partraszállási kísérlettel kapcsolatban a Popolo di Romá megállapítja, hogy az angolok afrikai partraszállási kísérlete csúfos kudarccba fulladt. Világos, hogy Alexander lábornoknak kényelmetlen az elalameini helyzet, ahol a tengelyes csapatok tovább folytatják támadásaikat. Nyilván ezért határozta el, hogy új arcvonalat létesít, amely lehetővé teszi, hogy az elalameini angol arcvonalon közzívítsen. A tobruki partraszállási kísérlet épügy, mint a dieppeji csúfos kudarc végződött. Ez a kudarc a következőket bizonyítja: 1. Az angol hadvezetéség tapasztalatatlanságát és könnyelműségét. 2. A hadászati helyzet téves értesülését az angolok részéről. 3. Az olasz védelem tökéletességét.

Tény tehát, hogy Tobruknál az angolokat súlyos vereség érte. Mindamellett nem fogunk csodálkozni — írja az olasz lap — ha holnap az angol rádió azt mondja majd, hogy csak azért volt az egész, hogy próbát tegyenek és értesüléseket szerezzenek.

Berlini katonai körökben a tobruki brit partraszállási kísérletnek nem tulajdonítanak különösebb jelentőséget. Az utóbbi időben az angolok az észak-afrikai paron ismételt kísérletet tettek és felderítő előretöréseket hajtottak végre a német és olasz csapatok által megszállott terület irányában. Ez az utóbbi támadás valamivel nagyobb erővel indult meg, de a partvédő csapatok a kísérletet azonnal megállításították.

Zürichi jelentés szerint a Kaukázusban a német csapatok a Groznij előtti szakaszon is sikeres támadást hajtottak végre a Terek-folyó mindkét partján levő megerősített szovjet állások ellen. A támadás a Mozdoktól északra levő területről indult ki és Timosenko csapatait nemcsak a Terek északi partjáról vetette vissza, hanem a folyótól délre is széles vonalon visszavonulásra kényszerítette. A német páncélos csapatok most már a folyó déli partján nyomulnak előre a grozniji olajvidék felé.

Zürichbe érkezett jelentések szerint hétfőre virradó éjszaka Románia több vidékén, főként Bukarestben és Ploestiben légi riadó volt. Hosszútávú szovjet bombázók kísértek meg lé-

gitámadást a főváros és az ország több vidéke ellen.

Az *Uj Nemzedék* írja: Pozsonyi jelentés szerint ott is elrendelték az előretörést, melynek kezdeti időpontja este 9 óra.

Zágrábban a rendőrhatalóságok elrendelték, hogy este 10 óra után minden nyilvános helyiségnek be kell zárni kapuit.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint katonai helyen közlik, keddre virradó éjszaka brit repülőgépek támadást intéztek egy északnémetországi kikötőváros ellen. A támadás következtében tüzek és némi anyagi és épületkárok keletkeztek, főként a lakónegyedekben. Eddig érkezett jelentés szerint 4 támadó gépet lelőttek.

Megélénkült a harci tevékenység Észak-Afrikában

Rómából jelentik: (B. T.) Az észak-afrikai eseményekkel kapcsolatban az olasz fővárosban rámutatnak arra, hogy valamennyi jel szerint szeptember 1-ével Észak-Afrikában véget ért a nyári harci szünet. A tengelyhatalmak csapatainak az elmúlt hónapokban végrehajtott előretörési vállalkozásait itteni körökben nem tekintik nagyobb támadás megindulásának, azonban hangsúlyozzák, hogy ez a vállalkozás érezhető veszteségeket okozott az ellenségnek. A tobruki brit partraszállási kísérletet úgy magyarázzák, hogy ennek a kudarcba fulladt brit vállalkozásnak a célja nyilván az volt, hogy a tengelyhatalmak erőinek hátába jus-

sanak, vagy legalább is összekötővonalakat megszakítsák. E kísérlet teljes kudarcot vallott. Mutatja azonban, hogy a harci cselekményekre irányuló kezdeményezés napirenden van. Az olasz fővárosban rendkívül mély háttást és felháborodást váltott ki az Arno olasz kórházhajó megtorpedozása.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint katonai helyen közlik, az egyiptomi arcvonalon könnyű német harcigépek hétfőn hevesen támadták az El Alameintól keletre fekvő tengerparti uton folyó angol forgalmat, valamint az El Jimától északra fekvő sátor táborokat és járműcsoportokat.

Megsebesült a sivatagi brit páncélos erők parancsnoka

Istanbulból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Kairóból jelentik, hogy Catchouse vezérőrnagy, a sivatagi angol páncélos erők parancsnoka, megsebesült.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint katonai helyen közlik, az angol repülőgépek eddigi szeptemberi berepülései számukra

semmiféle kezzelfogható eredménnyel nem jártak a megszállott nyugati területeken. A Csatorna partján állomásozó német vadászalakulatok változatlanul rendkívül sikeresen biztosították a légteret és szeptember eleje óta 98 angol vadász- és harcigépet lőttek le. A német veszteség ugyanebben az időszakban csupán 22 gép, ami újabb bi-

zonyítéka a német repülés főlényének. Az egyiptomi arcvonalon szeptember 1 óta 109 ellenséges gépet semmisített meg, 20 saját gép elvesztése ellenében. A jegestengeri arcvonalon német vadászipülőgépek három nap alatt 43 ellenséges repülőgépet lőttek le.

Istanbulból jelentik: (OFI.) Papen német nagykövete egy német klub tagjai előtt Isztambulban mondott beszédében többek között ezeket jelentette ki:

— Magatartásunk az iránt az ország iránt, melynek vendégei vagyunk, tiszta és világos. Németország eltökélte, hogy bármilyen legyenek a körülmények, tiszteletben tartja ennek az országnak és népnek békéjét. Tudjuk valamennyien, milyen acélos energiával áll készen a török kormány, az egész hadsereg és a török nép ennek a békének megvédésére.

Folytatódnak a véres zavargások Indiában. Egyre élesebben bírálják Londonban Churchill indiai beszámolóját

Bangkokból jelentik: (Stefani.) Patnában véres zavargásokra került sor. A katonaság több ízben szétverte a hatalmas tüntető tömeget, amely végül a pályaudvar előtti téren gyűlt egybe. Alkalmi szónokok heves szavakkal keltek ki a brit uralom ellen. A tömeg semmi áron nem volt hajlandó szétszórani. Heves összecsapások során sok katona, rendőr és indiai sebesült meg. A tüntetők behatoltak a pályaudvarra és elpusztították a vasúti jelzőberendezéseket, majd elfoglalták a nagy váltóházat. A katonaság minden igyekezete hiábavaló volt a tüntetés visszaszorítására. A pályaudvar épületében tűz támadt, amely gyorsan terjedt, úgyhogy a pályaudvar teljesen elpusztult. Néhány mozdony és vasúti kocsi szintén a lángok martalékává vált.

Berlinből jelentik: (Bud. Tud.) Churchill legutóbbi beszédében az indiai kérdéssel kapcsolatban tett kijelentéseit az angol fővárosban egyre leplezetlenebb formában bírálják. Az indiai kérdés ismerői attól tartanak, hogy az angol miniszterelnöknek ez a beszéde könnyen bumerang lehet, amely végül is magát Angliát fogja eltalálni. Főként a *Daily Herald* és valamivel nyugodtabb formában a *Times* is kifejezést ad annak a kellemetlen benyomásnak, amelyet Churchill beszéde keltett. (MTI.)

Amszterdamból jelentik: (NTI.) John Herbert, az indiai Bengália tartomány kormányzója — mint a brit hírszolgálat jelenti — kijelentette, hogy a tartományi kormány az ottani tengerparti övezet hajóforgalmát ellenőrzés alá helyezte, nehogy valami szállítási eszköz vagy árukészlet a japánok birtokába kerülhessen. Azonfelül átköltöztetik több körzet lakosságát és élelmiszerkészleteket is más körzetekbe szállítanak át.

Történelmi jelentőségű kongresszusra gyűltek össze Bécsben az új Európa ifjúságának vezetői

A magyar küldöttség az ifjusági országos vezetővel az élen, utazott el a nagygyűlésre. — Vitéz Bély Alajos az európai katonai előképzés élén. — A „Führer-ring” az európai ifjúság szövetsége

Szeptember hó 14-től 18-ig Bécsben Németország és Olaszország vezetésével megalakul az Európai Ifjúsági Szövetség. A két ország felhívást intézett Magyarországhoz, illetőleg vitéz Bély Alajos tábornagyhoz, az ifjúság honvédelmi nevelésének és a testnevelés országos vezetőjéhez, hogy lépjen be a szervezetbe.

Baldur von Schirach birodalmi helytartó, a németbirodalmi ifjúság vezetője, Vidussoni, az olasz ifjúság főparancsnoka és Axmann, az N. S. D. A. P. birodalmi ifjúsági vezetője és a Német Birodalom ifjúsági vezetője, levélben kérték fel az ifjúság országos vezetőjét, hogy a „Führer-ringbe” lépjen be Magyarország is.

Levélükben kifejtették, hogy a nemzeti önállóság és a népi sajátosság alapjain megtörténik Bécsben az Európai Ifjúsági Szövetség megalakítása.

A levelek hivatkozva azokra az eredményekre, amiket a katonai előképző oktatás terén az ifjúság országos vezetője elért, felkérték az ifjúsági katonai előképzés munkaközösségének elnöklésére.

Mi a szövetség célja?

Az Európai Ifjúsági Szövetséget az alábbi célok szolgálatába állítják:

1. Az eddig bevált együttműködést állandó és biztos keretbe foglalja.
2. Az európai közösségi érzésnek kifejlesztése és az európai nemzedékek teljesítményének fokozása.
3. A szövetség keretében munka-

9. Ifjúság az iskolában: Románia.
10. Vezetőképzés: Olaszország.
11. Sajtó, film, rádió: Olaszország.
12. Mezei munkaszolgálat: Norvégia.
13. Ifjúsági épületek, országjárás: Németország.
14. Sport: Németország.
15. Szabadidő eltöltés: Dánia.

A rendező államok nemzeteként 20 főnyi delegációval indultak Európába minden részről Bécs felé.

Magyarországról szombaton délután 12 órakor repülőgépen utazott vitéz Bély Alajos altábornagy, az ifjúság országos vezetője, vitéz Kudricz István vezérkari ezredes, a levették országos parancsnoka és dr. Tárcazy-Fellicides Román miniszteri osztályfőnök, a társadalmi sport vezetője kíséretével. A honvédelmi miniszter és a vallás és közoktatásügyi miniszter által kijelölt munkaközösségi tagok vasárnap utaztak Bécsbe.

Mit mond az ifjúság országos vezetője a kongresszusról?

Az ifjúság országos vezetője útnakindulása előtt a Levente Hírközpont útján nyilatkozott.

— Azzal a biztos tudattal kezdhetjük meg tárgyalásainkat — mondotta —, hogy a mi szándékaink tiszták és

Az ünnepélyes megalakulás

Bécsből jelentik: (MTI.) Bécsben hétfőn az európai ifjúsági szervezetek vezetőinek jelenlétében ünnepélyesen megalakították az európai ifjúsági szövetséget. Magyarországot vitéz Bély Alajos altábornagy képviselte. Az alakuló ülésen Schirach birodalmi vezető többek közt kijelentette, hogy ez a szövetség jelképe az új, jobb rendnek, amely békés úton akarja felépíteni az új Európát.

Bécs. (MTI.) Az európai ifjúsági kongresszus munkálatai hétfőn délután kezdődtek meg. A déli órákban Baldur von Schirach birodalmi helytartó fogadta az egyes államok küldöttségeinek vezetőit, majd délután a bécsi Gauhausbau megnyitotta a kongresszus ülését. Az ülésen az egyes államok küldöttségei határoztak az európai ifjúsági szövetség megalakulásáról. Az egyes munkaközösségek elnökségének megválasztása után az egyes államok ifjúsági vezetőinek beszédére került sor. Ezekben a beszédekben nyilvánították ki a résztvevők a szövetséghez való csatlakozásukat. Japán képviselője meleg szavakkal tolmácsolta a japán ifjúság üzenetét.

Magyar részről Bély Alajos altábornagy, a magyar delegáció vezetője mondott hosszabb beszédet magyar nyelven. Hangoztatta, hogy az európai ifjúság felelős vezetői egyetemesen egy közös munka megindítására. Ebben az építő munkában a magyar ifjúság zárt sorokban áll mögötte. Az ifjúság a megszülető világban legfőbb kötelességének látja az euró-

Apollo Filmszínházban Pesttel egyidőben legnagyobb sikerű magyar film

Ejféltre kiderül

Főszerepben: Bulla Elma, Simor Erzsé, Rácz Vali, Csontos Gy., Lehotay
Csak 16 éven felülieknek!

Belvárosi

Párbaj semmiért

Hunyady S. és Vaszary J. szellemes vígjátéka.
Csontos, Somlay, Berky L., Pethes, Tompa, Misoga stb.

A Noszti fiúesete Tóth Marival

Főszereplői: Szórényi, Jávor, Simor, Rajnai, Pethő Attila.
a CASINOBAN

igazak, törekvéseink becsületesek és az általunk követendő megállapodások időtállóbbak és hatékonyabbak lesznek London, Moszkva és Washington nemrégiben lezajlott hasonló megállapodásainál. A közös európai törekvések mai megnyilvánulása: katonáink vállvetve küzdelme földön, vízen és levegőben a haladást megakadályozni akaró ellenség ellen. Erre a harcra ifjúságunkat elő kell készíteni. Ha elvi síkon egymást megértve, hasznosakat és az otthoni viszonyok között alkalmazható módszereket és ismereteket a katonai előképzés és nevelés terén egymástól átvevünk és ifjúságunk nevelésénél alkalmazzuk, fiaink a harcmezőn is könnyebben értik majd meg egymást és együttes küzdelmük eredményesebb lesz. De hasznukra válik mindez a háborút követő békeévek alkotó munkájában is, mert a helyesen alkalmazott katonai előképzés nemcsak fegyverrel a kézben, de a munkahelyeken is érezteti majd üdvös hatását.

éltették a magyar ifjúságot.

Az egyes ifjúsági vezetők beszéde után Baldur von Schirach birodalmi helytartó mondott hosszabb beszédet. Hangoztatta, hogy csak azoknak az európai népeknek van joguk a világ ifjúságáról beszélni, amelyek az ifjúságnak örök ideákat adtak. Hangoztatta, hogy a szövetség csak megerősíti az európai együttműködés szellemét. Bejelentette, hogy a következő ifjúsági kongresszust 1943-ban Olaszországban tartják. A birodalmi vezető beszéde után az ifjúsági vezetők aláírták a szövetség alakulásának okmányát.

A szövetség keretein belül tizenhat szakosztályt alakítottak az ifjúsággal kapcsolatos teendők elvégzésére. A szakosztályok vezetésével különböző szervezetek képviselőit bízták meg, és pedig mindenik szakosztálynál annak a nemzetnek a képviselőjét, amely azon a munkaterületen a legkiválóbb teljesítményeket mutatta fel. A szakcsoportok közül az egyik legfontosabb: a katonai előképzés csoportja Magyarország irányítására kerül, amennyiben annak elnökeként vitéz Bély Alajost választották meg.

Erre a tényre, hogy t. i. a magyar katonai előképzést az európai ifjúság irányítva nevelésének mintájára tekintik, már egyik régebbi cikkünkben rámutattunk. Bély Alajos megválasztása nagy megtiszteltetés nemcsak a magyar katonai előképzés, a leventemozgalm számára, hanem az egész magyar nemzet számára.

Másfél vagon ruhanemű gyűlt össze Nagyváradon a honvédek részére

Nagyvárad. Saját tud. Telek őrnagy, a járásai leventeszervezet parancsnoka, jelentést tett a polgármesternek a honvédek számára történt teliruhagyűjtés eredményéről. Összesen másfél vagon ruhaneműt gyűjtöttek össze a levették, igen értékes darabokat, amelyek nagy szolgálatot fognak tenni a harcra küzdő honvédeknek.

WILKIE TEHERANBA ERKEZETT. Ankarából jelentik: (MTI.) Mint a brit hírszolgálat jelenti, Wilkie megérkezett Teheránba.

Óregből fiatalít ha nem is, de régebbi ruháiból divatosat
varázsolhat minden nő
ha ruhadíszelt

Élő nődivatáru üzletében

Rákóczi-út 13 vásárolja vagy kés. iteti.

Nagy iparvállalat keres

azonnali belépésre

üzemi könyvelésben

gyakorlattal bíró, 35 évesnél nem idősebb keresztény tisztviselőt, esetleg tisztviselőnt. Sajátkezűleg írt részletes ajánlatokat, eddigi működés, fizetési igény és referenciák megjelölésével

„OLAJ”

jellegével továbbít a kiadóhivatal.

közösségek létesítése és ezáltal az európai ifjúsági nevelés minden téren való továbbfejlesztése.

4. A 15 különféle munkaközösség élére más-más nemzet állít elnököt. Valamennyi nemzet tagot küld ezekbe a munkaközösségekbe.

A Levente Hírközpont jelentése szerint a bécsi kongresszuson a következő munkaközösségek működnek:

1. Ifjúsági katonai előképzés: elnök Magyarország.
2. Ifjúsági jog: Bulgária.
3. Ifjúsági egészségügy: Belgium.
4. Népiség: Szlovákia.
5. Kultúra és művészet: Hollandia.
6. Szociális segélymunkák: Spanyolország.
7. Etikai nevelés: Finnország.
8. Hivatásnevelés: Horvátország.

Partraszállást kísérelt meg Cherbourgnál egy angol csoport

A németek a csapatszallító bárkát elsüllyesztették. Stalingrádnál benyomultak a németek a város peremén fekvő erődökbe

Végleg eldőlt a Kaukázus sorsa a stalingrádi csatában

Berlinből jelentik: (NTI.) Krause aleredes, a Német TI. katonai munkatársa írja:

A Kaukázusért folyó harcban két világosan megkülönböztethető támadási központ rajzolható ki. Az egyik súlypont Novoroszjszk, a másik súlypont a pillanatban a Terek völgyében van, amelyben a német haderő gyorskötélekei előretörnek a kaukázusi hegység mentén. Ha Stalingrád német kézre kerül, az a Kaukázus elzárását jelenti a Moszkva kezében lévő Szovjetuniótól. A stalingrádi harcokban végleg eldőlt a Kaukázus sorsa. Stalingrádtól északra és délre a német csapatok elérték a Volgát. Stalingrád körül a gyűrűt mindennap szűkebbre vonják. Dél felől a támadás a külvárosokon át egész a város déli részéig jutott. Ennek a csatának befejezése a háború olyan szakaszáról fog dönteni, amely a végső győzelem szempontjából is nagy jelentőségű.

Sikeres magyar-német támadó vállalkozás a Don-mentén

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti a Führer főhadiszállásáról: A véderő főparancsnokság közli: Novoroszjszktól keletre német csapatok a szovjet egy megerősített magaslati állását foglalták el. A Terek folyónál német csapatok további elkeresedtetten védelmezett állásokat törtek át és az ellenségnek nagy és véres veszteséget okoztak. A stalingrádi erődharctéren a német haderő támadó csapatai, noha a szovjet ellenállást rendkívül kemény tüzérségi tűz támogatva, mégis benyomult a város peremén fekvő erődökbe és rohammal elfoglalták a város középső részétől északnyugatra lévő magaslatot. A szovjet 29 páncélost veszített. A német légiőrség erős kötelékei beavatkoztak a harcokba és eredményesen küzdöttek a Volgától keletre felvonult új erők ellen. A mára virradó éjjel a német légiőrség a Stalingrádtól északra és keletre fekvő repülőtereket bombázta. A doni arcvonalon német és magyar kötelékek sikeres támadó vállalkozást hajtottak végre. A szovjet ismételt ellentámadásait a légiőrség közreműködésével kemény harcokban visszavertük és 13 páncélost megsemmisítettünk. Rzsev térségében tegnap is összeomlottak a bolsevista támadások. A Ladoga-tótól délre mindkét részről élénk tüzérségi és légitvekenység közben meghiusultak az ellenség helyi jellegű támadásai. A mára virradó éjjel szovjet repülőgépek berepültek a keleti területekre. Az itt-ott tervezzerűtlenül ledobott bombák némi kárt okoztak. A brit légiőrség Nyugat-Németországra felett végrehajtott eredménytelen nappali zavaró repülések után a mára virradó éjjel megfélemlítő támadást intézett főleg Bréma ellen. A polgári lakosságnak veszteségei voltak. A város belsejében tüzek, anyagi és épületkárok keletkeztek. Találat ért több templomot, kórházat és műemléket.

14 támadó gépet lelőttünk.

Szeptember 13-ra virradó éjjel egy brit partraszálló csoport megkísérelte a csatorna partján Cherbourgtól keletre lábát megvetni. A partvédelem felismerte ezt a szándékot és a bárkát telitalálattal elsüllyesztette. Foglyul ejtettek 3 angol tisztet és egy de gaulleista tengerész tisztet. Egy őrnagyot, egy őrmestert és egy közlegényt holtan húztak a partra. A mára virradó éjjel Tobruk szakaszán tengeri és légi erők vezetésével több

Hogyan folyt le a balsikerű partraszállási kísérlet

Berlinből jelentik: (NTI.) A Csatorna francia partjánál Cherbourgtól keletre 13-ra virradó éjszaka meghiusult brit felderítési kísérletről a véderő főparancsnoksága a következő részleteket közli:

Szeptember 13-án a kora reggeli órákban a partvédelem a part közelében csónakot vett észre, melyből néhány ember kiugrott és a partra futott. A német parti őrség azonnal páncéltörő ágyúkkal és győzelem gépekkel oly erős tüzelést kezdett a csónakra, hogy

A Kaukázusban tovább halad előre a német és szövetséges csapatok támadása

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A hétfői hadijelentés kiegészítésül közlik Novoroszjszk vidékének teljes megtisztítása után a német és szövetséges csapatok támadása tovább halad előre. A Kaukázus nyugati részén a bolsevisták ellentámadásokat hajtottak végre, de a német előnyomulást nem tudták feltartóztatni. A Terek folyó mentén a bolsevisták minden erejüket lathavetették, hogy Groznijt megvédjék a német támadással szemben, mert annak kőolajforrásai a szovjet hadsereg üzemanyagellátásában rendkívül fontosak. A bolsevisták megismételt ellentámadásai meghiusultak és az ellenség nagy veszteségeket szenvedett. A német támadás mélyen behatolt az ellenséges

Tobruknál is meghiusult az angol partraszállási kísérlet

Rómából jelentik: (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás S40. közleménye:

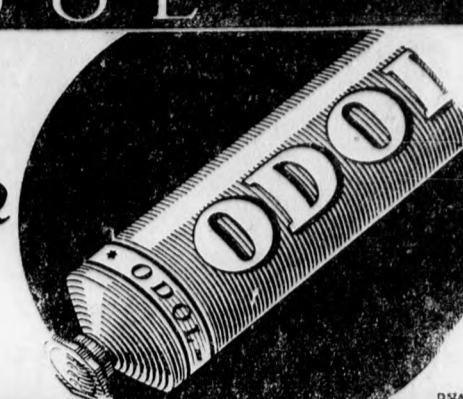
A vasárnapra virradó éjjel az angolok nagyszámú repülőgéppel végrehajtott hosszú légitámadás után, ejtőernyősök közreműködésével könnyű hadi egységek partraszállást kíséreltek meg Tobruk vidékén. A hadműveletet cirkálókból és rombolókból álló hat hadihajó támogatta. Az olasz és német védelem haladéktalan ellenáll.

sára megtört az ellenség kísérlete. Két hadihajó kigyulladt. Az egyik azonnal elsüllyedt. Német vadászok lelőttek két brit gépet. További négy gépet a

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

ODOL

Egészséges fehér fogak

FOGPÉP

helyütt partraszállást kíséreltek meg. A kísérlet az olasz és német csapatok azonnali közbelépése következtében meghiusult. A német tüzérség két brit hajót felgyújtott. Ezenkívül nagyobb számú fogoly esett német kézbe. Két brit repülőgépet lelőttünk. Négy másik gépet a tobruki légvédelem lőtt le.

tobruki helyőrség légvédelme pusztított el. Szeptember 10-re virradó éjjel egy angol torpedóvetőrepülőgép megtámadta és elsüllyesztette az Arno nevű kórházhajót. A legénység nagyrészt és valamennyi vöröskeresztes ápolónót sikerült megmenteni.

Tizenkilencre emelkedett a hajókaravánból elsüllyesztett hajók száma

Berlinből jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti a Führer főhadiszállásáról. Különjelentés. A véderő főparancsnokság közli:

Német tengeralattjárók szeptember 9-én, mint szeptember 13-án különjelemben közöltük, az Atlanti-óceán északi részében Anglia felől érkező erős hajókaravánra bukkantak. A nagyrészt fiatal legénységgel bevett tengeralattjárók szakadatlan kemény harcokban a maj napig üldözték és támadták a hajókaravánt és 19 hajót 122.000 tonnával, valamint a biztosítás két rombolóját és egy korvettjét elsüllyesztettek. Hat másik hajót torpedótalálattal súlyosan megrongáltak. A hajókaravánnak csak kis részei tudtak elmenekülni.

Ottava. (MTI.) Az OFI jelenti: A tengerészeti hatóságok hétfőn közölték, hogy a Ratoon nevű kanadai őrhajó 38 főnyi legénységével, ezenkívül 4 kereskedelmi hajó elsüllyedt. A tengerészeti miniszter közölte, hogy az ellenséges tengeralattjárók tevékenysége Kanada atlanti partjainál megelégnék. A Ratoon kereskedelmi hajókat kísért, amikor elsüllyesztették.

Súlyos helyzetbe kerültek az angolok Port Moresbynél

Rómából jelentik: (MTI.) A Resto del Carlino tókói különtudósítója jelenti, hogy Uj-Guineában a japánoknak sikerült a Port Moresby előtt létesített erődrendszert megkerülni. A Piccolo sanghai jelentése szerint a melbournei rádió közölte, hogy Port Moresby előtt az angolok súlyos helyzetbe kerültek. A Lavoro Fascista tókói jelentése szerint a Salamon-szigeteken heves harc dúl.

Vichyből jelentik: (MTI.) Az OFI jelenti: Madagaszkár szigetéről jelentik, hogy bár az angolok újabb erősítéseket kaptak, a francia csapatok hősiességgel küzdenek és a hadvezetőség terve szerint folytatják az ellenállást.

Amszterdamból jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálat közlése szerint az indiai zavargások során eddig mintegy 250 vasúttárolást rongáltak meg. Ötvenhárom postahivatal földig leégett. Két száz postahivatalban komoly károkat okoztak a zavargók.

ELŐRE A VIHARBAN IS!

Tengernyi nehézség ellenére sem nyugszik soha a kutatómunka. Mindig csak előre a tökéletesebb felé! Philips a világ legnagyobb rádiógyára. Kutatólaboratóriumaiából kerültek ki azok a gazdag tapasztalatok, amelyek alapján a Magyar Philips Művek R. T. mérnökei tervezték és magyar munkások százai állították össze a minden rádiókereskedésben kapható 1942-43 évi rádiókészülékeket.

PHILIPS RÁDIO

Kapható **VACSI ES DOBRIBAN** Kossuth Lajos-u. 5-7.
Rádió és villamossági üzlete Telefonszám: 27-33.

Kapható: **BODOR LÁSZLÓ**
Rádió és műszaki nagykereskedőnél. Szent László-tér 1. Tel.: 22-44.

Kapható a **„MUSICA”**-ban **RÁCZ BRNÓ** cégnél
Rákóczi-ut 11. szám

Kapható **Ferenczy Zs. és Emödi J.** villamossági, műszaki
Nagyvárad, Rákóczi-ut 11. Tel. 19-39. cikkek és rádió
szaküzlet

Kapható **Péter István** rádió és villamossági
Nagy Sándor utca 19. Telefon 30-43 üzletében

Kapható **„VOLTA”** **MÁTHÉ ANDRÁS**
Szt. László-tér 8. Tel. 32-40.

Kapható: **Mózes István** rádió és műszaki üzletben
Nagyvárad, Hlatky Endre-u. 15

Eltemették ifj. gr. Károlyi Gyulát

Szentes. (MTI). A tragikus repülőhalált halt gróf Károlyi Gyulát hétfőn délután temették nagy részvét mellett Nagymágoacson. Ráczevéről gépkocsin szállították a holttestet Nagymágoocsra, ahol szombaton ravatalozták fel. Vasárnap és hétfőn ezek zarándokoltak el a ravatalhoz. A koporsót valóságos koszorúerdő borította. A temetésen megjelent a hősi-halált halt kormányzóhelyettes özvegye is. A koporsó mellett a Horthy

Miklós repülőalap repülői álltak díszőrséget. A temetési szertartást Harza Lajos dr. pápai kamarás, az elhunyt nevelője végezte nagy papi segédlettel. A temetési szertartás alatt az operaház férfiakara gyászadalokat énekelt. A szertartás után a Károlyi család kriptájában helyezték örök nyugalomra gróf Károlyi Gyulát. A temetés alatt két repülő tiszteltköröket írt le.

Kisgyűlést tartott a megye törvényhatósága

Elfogadták és a szerdai közgyűlés elé terjesztik az alispán félévi jelentését

Nagyvárad. Saját tud. Bihar megye törvényhatóságának kisgyűlése kedden délelőtti ülést tartott. Az ülésen a megyei főispán elnökölt. A kisgyűlés előkészítőben tárgyalta a szerdai megyei közgyűlés 71 tárgysorozati pontját. — Ennek során a vármegyei főjegyző javasolta, hogy az alispán elmúlt félévről készített jelentését a kisgyűlés fogadja el és vigye a közgyűlés elé. A javaslatot elfogadták és így az változtatás nélkül kerül holnap tájékoztató-sul a megye parlamentje elé.

A megye életének féléves tükré

Az alispáni jelentés emelkedett szavakkal emlékezik meg Magyarországi hősi küzdelméről, a hozott áldozat nagyságáról, majd beszámol arról, hogy Bihar vármegye milyen nagy együttérzéssel vett részt vitéz Horthy István kormányzóhelyettes hősi halála alkalmával a nemzet gyászában.

A jelentés, amely az 1942 március, től augusztusig terjedő időről számol be, bevezetésében a megye közigazgatási életében végbement személyi változásokkal foglalkozik, majd rátér a háborús feladatok és problémák kérdésére. A bajtársi szolgálat megszervezése, a nincstelen megyei lakosság téli ellátásának, a téli munkaalkalmaknak biztosítása szerepelt ezután a jelentésben, majd megemlékezik Nagyvárad Szent László hetéről is. Jemerteljesítés után a közigazgatásban történt személyi változásokat. Az időközben elhalálozás és eltávozás folytán a felszabadult területekre megüresedett bizottság helyekre Molnár Kálmán prelátus-kanonokot, dr. Südy Tibor közigyzőt, dr. Küllner Béla íté-

lőbírókat, Poynár Kálmán ügyvédet, File Bálint kisbírókat és Fodor Mihály jegyzőt nevezte ki a befűgyminiszter.

A közéleti ügyek tekintetében is kiváló eredményekről számol be a jelentés. A sokgyermekes családok támogatására az Országos Szociális Felügyelettség májdnem kétfélmillió pengőt hagyott jövőre a megye számára. A megyei Közéleti Szövetkezt házfűpítés, kishaszorberlet, gazdasági felszerelés tekintetében nyújtott segítséget. A közellátásról szóló része a jelentésnek különösen a takarmány kűrtűsében előállott nagy nehézségekre mutat rá azzal, hogy minden intézkedés megtörtént azok elhűrtűsására.

A megyében az elműlt hat hónapban csak 21 tűzeset fordűlt elő, nagyobb kár azonban nem volt. A közegegesűségűgy dűlgűbűn meg mindűg tapasztalható az orvosok és szűlésznűk hűnyva. Sok kűrorvos katonai szűlgűalatrűvűnűlt be. Szűlésznűk tekintetűben októberben javulűs várható, mert ebben a hónapban a Bűbakűpűzű Intűzetűbűl 15 új szűlésznű jűn ki.

Erdekes a megye népmozgalmű helyzete is. Elvezűletűs volt: 4708, halűl. eset 3479. A helyzete a tavalyihoz kűpest rosszabbodűt. Beszűműl ezűtan a jelentűs a Zűldkereszt, az Egűszűsgűvűdelmű Szűlgűalat, a Tűdűgűndűzű Intűzetek műkűdűeűrűl.

A tanűgyű jelentűs különűsen a népűktűtűs és a népűművelűs adataival foglalkűzik, majd ismertűti a háztarűs, a pűnzűgyűgűzgatűs, a kűzlekedűsűgy, a mezűgazdasűg, az állattenűszűtűs, az erdűgazdasűg helyzeteűt. A jelentűs teljes kűpet nyűjt a megye elműlt fűlűvi életűrűl.

375 űgy a kisgyűlűs tárgysorozatűban

Ezűtan a szűmonkűrűszűk jelentűsűt hatűrozűta kűzgyűlűs elű vűnnű a kűzgyűlűs, majd a kűzűgűzgatűs bizottűsűg. bűl kűllűpű tagok tagsűgi helyűnek betűl. tűsűre tettek javaslatot.

Tűbb megyei szűmadűs és kűltsűgűvetűs javaslatű ismertűtűsű után kerűlűt sor az egyes tűrvűnyűhatűsűgűk átűrűtaival kapcsolatosan Bihar megye rűszűrűl tett állűsfoglalűsűk kűzgyűlűs elű vitelűre. Az alispűnűj elűterjesztűsek után a kűrelmű űgyek zűrtűk le az elűkűszűtűben tárgyalű űgyekűt.

Rűvid szűnet után ezűtan tűrt át a kűzgyűlűs tulajdonkűppenűj tárgysorozatűra. Napirendűn szerepűlt 340 űgy, aműhez meg 35 pűttűrgűsorozatűba felvűt kűrdűs felettűj dűntűs csatlakűzűtűt. A kűzgyűlűs hatűskűrűbe tartűzű űgyek tárgysorozatűn 375 űgy szerepűlt. A kűzgyűlűs minden esetűben vita nűlkűl hozzűjűrűlt az alispűnűj javaslatűhoz.

A nagyvűradű gűrűg katolűkű pűs. pűkűeűg jűdvűlgyűi telepűn kerűkenűvűgűnyű gazdasűgi vasutat lűtesűtűt, mely. lűvel kűzűti terűleteket vűt ignűybe. Ezek hasznűlűj dűja fejűben a kűzgyűlűs evű 25 ezer arűnypengűt állűpűtűt meg. Ugyűnűlyen őszűgeket állűpűtűt meg a kűzgyűlűs La Roche Faipűri R. T. iparvasutűja által és a Nagyvűradű Takarűkpűnzűtar R. T. nagűszűlontűj iparvűgűnyűa által ignűybe vűt kűzűti terűletek hasznűbűre fejűben is.

A Darűnyű Kűlman dűűkhűz felűpűtűsűhez, — aműlyben tehűtsűges vűdűkű

gyermekeknek kivűnnűk otűthont nyűjtűni, hogy iskűlűi tanulműnyűkűt folytűssűk — az orszűg valamennyűi tűrvűnyűhatűsűga hozzűjűrűl. Bihar vűrűmegye 10 ezer pengűt vűlűl magűra a diűkhűz epűtűsűj kűltsűgeibűl.

A kűzgyűlűs nagyobb őszűgű tűműgűtűst szűvazott meg a nehűz helyzeteben levű nagyvűradűj műzeum szűműra, aműlynek a vűros és az állam is jelentűsebb segűlyt helyezűt kűlűtűsűba.

A Nűvtelen Munkűs Bűdapestűn emelűndű hatalmas szűbrűnűk kűltsűgeihez a kűzgyűlűs 500 pengű hozzűjűrűlűt szűvazott meg.

Holnap dűlben dűnt a szűnűgyűj bizottűsűg az új szűnhűzi evűddal kapcsolatos kűrdűsekrűl

Nagyvűrad. Sajűt tud. Putnik Bűlűnt szűnűgűzgatűo kűdd dűlelűtűt jelentűkezűtűt a polgűrműsternűl s kűzűlte, hogy elkűszűlűt a tűrsűlat megszűrűvezűsűvel s a javaslatűkkal, aműlyeket az új szűnhűzi evűddal kapcsolatban a vűros vezetűsege elű őhűjt terjesztűni. A polgűrműster szerűda dűlű 12 órűra őszűzhűvűta a szűnűgyűj bizottűsűgűt, aműly megteszi őszűrűveteleűt a tűrsűlatra vonatkozűlag s dűnt a szűnűgűzgatűo elűterjesztűseűi, tűbbek kűzűtűt a vűros anyűgi tűműgűtűsűnűk feleműrűsűre irűnyűlű kűrelem tárgűyűban.

Látogatás a magyar népnevelés nagyváradi fellelegvárában

Meleg, barátságos otthon várja a növendékeket a nagyváradi leányliceum és tanítónőképző intézet

Nagyvárad. Szeptember hó.

Szeptember 9-én az iskolák szélesre tárták fel kapukat, hogy otthonosan, magyarosan fogadják az először belépő növendékeket. A szélesre kitért kapukon belül új munkás évrre felkészülten várakoztak a tanítók, tanárok. Az osztályokban, termekben minden ragyogott a tisztaságtól. Egyik-másik iskolában nagyobb javítások, takarítások, átalakítások meglepetései várták a tavalyi növendékeket. Bárhogyan volt is azonban, az új iskolai évben minden új, minden szép, minden meglepetés, legalább is a kezdetben.

A reggeli utca színes világából, egyelőre hiányzanak az állami leányliceum és tanítónőképző vidám csoportjai. Amikor ennek oka után kérdőzködöttünk, megtudtuk, hogy ez az iskola későbbben kezdi meg idej tanítást. Későbbben nyitja meg kapuit, mert úgy az internátus, mint az iskola épületében nagyszabású átalakítások és javítások folynak. Meglátogattuk ezt a nagyfontosságú iskolát, ahol a magyar jövő népnevelőit készítik elő fontos nemzeti hivatásukra. Látni akartuk, hogy fennállásának harmadik évében mennyit fejlődött a milyen tervekkel indul a jövőnek. Az átalakítási munkálatok utolsó lépcsőjében talán a legalkalmasabb pillanatot arra, hogy a fejlődő életet a maga őszinte valóságában megfigyelhessük...

„Tanítóvár” helyett nevelőintézet!

Kiss János igazgató fogad az irodában. Kedves készséggel áll azonnal rendelkezésre. Csak egy percet töltünk az irodában — ezt is arra használja fel, hogy szőlővel kínáljon meg — s már is indulunk az épület megtekintésére.

Utközben pontos felvilágosításokat kapok arról, hogy a felszabadulás után majdnem teljesen használhatatlan felszereléssel, teljesen célszerűtlen berendezéssel vették át az intézetet. A román időkben is tanítónőképző volt ebben az épületben, azonban az volt a cél, hogy minél több „végzett” tanítónőt dobjon a „piaçra”. A felkészültség nem számított, természetesen ehhez igazodott az internátusi élet és az iskola is. A növendékeknek nem volt nappali szobájuk. Vagy a hálóteremben, vagy az osztályban tartózkodtak. Ezt annál inkább megtehették, mert nagyrésztük bentlakó volt.

A meglehetősen nagy iskolaépület utcai homlokzata két emeletes. Az emeletek ablakait még a román időkben széles, modern formára alakították át, belül azonban maradt minden a régi. A földszinti helyiségek, különösen az udvar felől eső szárnyban teljesen elhanyagolt állapotban maradtak. Itt voltak elhelyezve a gyakorló iskola osztályai. Ezen a részen különösen nagyszabású átalakítások folynak. Megtekintettünk egy osztályt is egészen „szolgálatkész” állapotban. Világos, barátságos terem. A padok a legjobb csöbütörök. Alig van porfogó felület. A tábla falra festve. Valóban mintaszerű minden-

Aprólékos gond, mindenre kiterjedő figyelem testesült meg berendezésében. A földszinten azonban még lázas munka folyik.

Meleg, barátságos otthon kell adni a leányoknak

Az első és második emelet teljes egészében internátus. Ezt már a hosszú folyosó berendezése is elárulja. Végig mosdókagylók, fogasok, szekrények. A hálóterem már készen várják a növendékeket. Van zöldkék és rózsaszínű hálóterem. Nyomátnincs az intézetek szokásos kaszárnyaszerűségének. Kiss igazgató úr erre külön is figyelmeztet. Mindent megtesznek azért, hogy a növendékek otthonosan lakjanak a leánytelek sajtóságos szükségleteit megtalálják az intézet falai között.

A nappali tanulószobák is valószínűleg köntösben, pompás felszereléssel várják a leányokat. Feltűnt, hogy nincs bennük katedra a felügyelő ta-

nárnő számára. Kiss igazgató úr erre is feleletet ad: a növendék önfegyelmzésén van a hangsúly. Az első emeleten hozzánk csatlakozik Wild Erzsébet tanárnő is, aki az internátus gazdasági ügyeit vezeti. Vezetésével megüztük a téli beszerzés kincseit. Nagy készletek vannak már készen elrakott zöldségekből, gyümölcs-izékből. Februártól kezdve az intézet gyümölcskurára fogja a növendékeket, s bizony ez nem kis feladat, amikor 120—150 fiatal, fejlődő, életerős szervezetről van szó.

Megnéztünk az emeleten egy felügyelő tanárnői szobát is. Csinos, izléses, lakajos. Amilyen az egész internátus.

Két év alatt négyszerezésére emelkedett a növendékek száma

Még a növendékek száma felől kérdezzük meg Kiss igazgató urat. Meg arról, hogy ilyen bőkezű kényelmi elgondolással hogyan férnek el az in-

Látogatás a híres „Boszorkányszázadnál”

— A honvéd haditudósító század közlése —

A szemle előtt két nappal jött a hír, hogy a magyar légierők parancsnoka a keleti hadszíntéren küzdő magyar repülőalakulatok megszemlélésére az arcvonalra érkezik.

Magas előljáró jövetele még itt, a harctéren, a háborúhoz szokott idegekben is izgalmat kelt.

Igy volt nálunk is, a „seprűn lovagoló fekete boszorkány” jelvényű század szállásán. Buzgólkodtak a repülők. Mindenik tisztogatott, motozott, takarított, csak hogy még csinosabb, még tetszetősebb legyen a körlete. Ragyogtak a sátrak, az utak, a faházak. Így lett igazán mintaszerű az erdő mélyébe varázsolt „városka”, a bombázó szállás.

„Fegyverhelén az őrség”

Három gépkocsi állt meg a repülőterén.

A kürtökön erősen harsant fel a díszjel. Az őrség „fegyverhelépett”.

Legelőnek az őrség sátorát tekintették meg. A tetszetős berendezés, az ügyes beosztás és a jól elkészített fekhelyek már itt felkeltették magas előljáróink figyelmét. Innét a parancsnoki épületek és irodák irányába vették útjukat. Közben a légierők parancsnoka érdeklődött a tábor életé, a hajózók egészségi állapotá, a földi rész munkája felől és kifejezte tetszését a tábor ügyes építése felett. Különös meglepéssel szemlélte, hogy milyen mesteri módon sikerült elrejtetni a szállásokat. Megdicsérte a rendet, a tisztaságot, amely már az utakon szemébe tünt.

A tábor egyik terére érve, a tábori hirdetőtáblához ment. Ide függeszti ki mindennap a parancsnokság a magyar rádió hivatalos jelentéseit, de a legénység egymásnak színt közleményei is itt kapnak helyet. Erre a tá-

lára a napokban szomorú, fekete-keretes jelentés került: öt bajtárs halálának híre. A század gyászjelentése katonás egyszerűséggel és igaz bajtársi részvétellel közölte: Baracska László zászlós, Ginovszky László zászlós, Kiss Antal őrmester, Horváth Vilmos és Tauber István szakaszvezető hősi halált halt.

A légierők parancsnoka odalépett egy percig kemény tisztelegéssel adózott a hősök emlékének.

Semmi sem marad ellenőrizetlenül

A következő állomás az egyik hajózó tiszti szállás volt. Tíz hántolatlan fából készített ágy állt itt, az ágyakon terítők, pokrócok, kispárnák. Az ágyak lábánál bőröndök, táskák, valamennyi pontosan eligazítva. Az ágyak felett polcok. A sátor alja padlózva.

A soron következő sátrakban hasonlóan a legnagyobb rend, tisztaság. A légierők parancsnoka mind egyik sátorot tüzetesen megvizsgálta. Minden egyes fekhelyet megnézett és nem mulasztotta el a legénységtől sorban megkérdezni: hogy megy a soruk? Milyen az étellemezés? Nem fáznak-e?...

Az orosz nyár éjjelét ugyanis olyan hidegek, mint nálunk az október. De azért valamennyien elégedettek! Mindenkinek jut elegendő élelem.

A tisztikar ez alatt a tanteremnek kinevezett sátorban gyülekezett. A légierők parancsnoka itt a bevetések száma, eredménye és személyzete iránt érdeklődött. Egyenként szólította maga elé egy-egy bevetés parancsnokát s a legteljesebb részletességgel mondatta el a feladatot és annak elvégzését. Mindent meg kellett mutatni térképen és fényképfelvétel-

Kérjen mindenütt
Zelevski bar

tézetben és az iskolában?

Hatvan növendékekkel kezdtük a felszabadulás után. A következő évben kétszázra emelkedett ez a szám, az idén pedig 240 növendékünk lesz. Helyiség dolgában bizony szűkösön lettünk volna, ha a premontrei gimnázium nem siet segítségünkre. — Oszvald igazgató úrnál azonban teljes megértésre talált kérésünk. Bizonyos ellenszolgáltatás fejében, amelyet a premontrei gimnázium fokozatos renoválására fordítanak, a gyakorló iskola és a tanítónőképző két osztálya helyet kap a premontrei gimnáziumban. Egy kicsit messze lesz az intézettől, de így is örülünk, hogy helyet kaptunk.

A látottak és a hallottak alapján most már megértjük, hogy az iskola megnyitásával várakozni kellett. Néhány hetes késés után azonban annál szebb és örvedetesebb lesz a megnyitás, amelyről annak idején beszámolunk.

(P. I.)

leken is. Minden választ, minden találatot, minden helyzetet külön megokoltatott.

Miért volt a nagy vallatás?

— Miért így csinálta a főhadnagy úr? ... Meggyőződött találatáról is a zászlós úr? ... Miből gondolta ezt a százados úr? ... Röpködtek egymás után a kérdések.

Az egész olyan volt, mint valami vizsga, ahol a tanár a válaszokat kétszeres alaposággal, szinte bizonyításszerűen kéri... Igyekszik meggyőződni a tanítványok készülttségéről. Színe aggodalmaskodni kezdtünk. Bizonyára valahol hibát követett el a század! De hol? — kérdezte egymástól tekintetünk.

Érettségün van ilyen izgalmas! ... A „vallatás” végén aztán kiderült, hogy ezt az „alaposágot” minek köszönhetjük. A légierők parancsnoka maga adott feleletet erre:

— A hadsereg-parancsnok úr — mondta — legteljesebb megelégedését fejezte ki a bombázó század munkájával kapcsolatban. A század minden bevetésével igen értékes segítséget nyújtott földi erőinknek. Gratulálók! — szólott és tisztelegett búcsúzóul.

Egyszerre világos lett mindannyiunk előtt a talány: a kapott elismerés után maga is alaposan meg akart győződni a „boszorkányszázad” értékéről.

Mintha büszkébben és keményebben tisztelgett volna a század, ahogy elkészítettük tőle.

vitéz Szabó István
hadapród őrmester.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a MAGYAR LAPOK-at.

Szeptember 21-ig be kell jelenteni a réti széna és sarju készletet

A felajánlás alá eső mennyiség a mai naptól kezdve hatósági zár alá van véve

A m. kir. Minisztérium 5070/1942. M. E. és a Közéllátásügyi Minisztérium 109.430/1942. K. M. számú rendelete alapján az alábbiakat hozom Nagyvárad thj. város közönségének tudomására:

Az, akinek gazdasági szükségletén felül réti szénából és sarjuból 100 q-t meghaladó feleslege van, köteles feleslegét a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének (Budapest, V. Alkotmány-u. 29.) 1942. évi szeptember hó 21-ig ajánlott levélben vételre felajánlani.

Akinek a feleslege a 100 q-át meg nem haladja, köteles azt ugyanazon idő alatt szóval, vagy ajánlott levélben, a városi Közéllátásügyi Hivatalnak bejelenteni.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete 15 napon belül nyilatkozik a bejelentett széna-felesleg átvételének az idejére nézve.

A felajánlás alá eső réti széna a mai naptól kezdve hatósági zár alá van véve. A zár alá vett réti szénát a felajánlásra kötelezett megőrizni és a romlástól megővni köteles.

A felajánlás alá eső réti szénát csak a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetnek, vagy a Közéllátásügyi Miniszter Ur által kijelölt szervnek, amennyiben pedig ez a felajánlott készletet átvenni nem kívánják, csakis vásárlási engedéllyel bíró termelőnek, illetőleg réti széna kicsinyben való eladásával megbízott kereskedőnek szabad eladni.

Ha a vételre felajánlott réti széna mennyisége a 100 q-t nem haladja meg, azt a Szövetkezet az eladó kívánságára a felajánlástól számított 30 nap alatt átvenni és a vételárat az átvételkor kifizetni köteles.

Ha a vételre felajánlott réti széna mennyisége a 100 q-t meghaladja, azt az eladó a Szövetkezet kívánságára a felajánlástól számított legfeljebb hat hónapon át, mint a Szövetkezet tulajdonát megfelelően tárolni, szakemberi kezelni és tűzkár esetére biztosítani tartozik. Ilyen esetben a Szövetkezet és az eladó által kölcsönösen megállapított szánamennyiség vételárának 80 százalékát a Szövetkezet a vételi felajánlástól számított 30 napon belül az eladónak kifizetni tartozik. A tűzkár elleni biztosítás költségét a Szövetkezet az eladónak megtéríti.

Azok a réti széna mennyiségek, amelyeket ezen rendelet hatálybalépése előtt már önként felajánlottak, vagy eladásra már bejelentettek, nem esnek újabb felajánlási, illetőleg bejelentési kötelezettség alá.

A réti széna feleslegét úgy kell kiszámítani, hogy gazdasági szükségletnek 1943. évi május hó 10. napján levanként (beleértve a csikót és öszvért is) és szarvasmarhánként (beleértve a növendék marhát is) napi 5-5 kg., juhoként (beleértve a bárányt is) napi 1 kg. szalastakarmányt szabad számításba venni. Ebben a mennyiségben az eladó birtokában lévő összes szénafélék (réti széna, lucerna, lóhere, zabosbüköny, balta-cin, mohar és egyéb vetett szalastakarmányok), számításba kell venni és pedig oly módon, hogy a felesleg réti szénából maradjon.

Ha a termelő igazolja, hogy állata takarmányozására nincs elegendő szá-

lastakarmánya, vásárlási engedélyt kérhet.

A vásárlási engedélyt 15 q-nál kisebb mennyiségre, fogatos járóművön való szállítás esetében a városi Közéllátásügyi Hivatal, minden más esetben a m. kir. Közéllátásügyi Hivatal adja ki. A városi Közéllátásügyi Hivatal által kiadott vásárlási engedély a vármegyében és a város területével szomszédos vármegyei törvényhatóság területén jogosít vásárlásra.

Réti szénát az ország egész területén csak szállítási igazolvánnyal, vagy a Magyar Mezőgazdák Szövetkezet szárazbélyegzőjével ellátott fuvarlevél alapján szabad szállítani.

Közforgalmu vasutnak, valamint bármely más fuvarozási vállalatnak réti szénát, fuvarozás végett csak ak-

kor szabad elfogadnia, ha a feladó az érvényes szállítási igazolványt, vagy a Szövetkezet szárazbélyegzőjével ellátott fuvarlevelet csatolás végett átadja.

A szállítási igazolványt a városi Közéllátásügyi Hivatal állítja ki.

Szállítási igazolvány nem szükséges, ha a termelő a réti szénát vásárlási engedéllyel bíró termelőhöz, vagy a városi Közéllátásügyi Hivatal által réti széna kicsinyben való eladásával megbízott kereskedőhöz, vagy közvetlen piacra fogatos járóművön szállítja.

Réti szénának az ország területéről való kiviteléhez a Közéllátásügyi Minisztérium engedélye szükséges.

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással büntetendő az, aki jelen rendeletben előírt intézkedéseket megszegi, kijátsza, vagy nem teljesíti.

Nagyvárad, 1942. szeptember 11.

Dr. SOÓS s. k.
polgármester.

Befejeződött Székelyhídon a honvédek téliruhagyűjtése

785 pengő és sok meleg téli ruha gyűlt össze

(Székelyhid. Saját tud.) Szép eredménnyel zárult Székelyhídon a honvédek számára történt téliruhagyűjtési akció. A gyűjtésben résztvett dr. Nadányi Péterné vezetésével a Katolikus és a Református Nőegylet, a tűzharcosok, a Baross Szövetség, a tanítói kar, a leventék, az Iparos Otthon és az Ipartestület. A székelyhídi magyarok, bár még alig heverték ki az elmúlt két évtized nagy veszteségeit, példaadó módon vették ki részüket az áldozatból. A gyűjtés eredményét most zárták le a lapunk értesülése szerint a következő: 785.24 pengő készpénz, 200 kg.

gyapjuhulladék, 60 kg. szőrmehulladék, 137 pár gyapjuhártya, 53 pár szőrmés és gyajukeztyű, 34 pár érmelegítő, 32 pár lábszárvédő, 109 drb. nyaksál, 83 drb. kötött kabát (szvetter), 55 drb. szőrmés sapka, 47 pár fülvédő, 26 drb. hósapka, 20 drb. tábori és 1 drb. rókával bélelt takaró, 12 drb. alsónadrág, 9 drb. rövid hártyabunda, 7 drb. gyajukabát, 7 drb. hőszerű, 3 drb. muff, 1 drb. boa, 1 drb. lábzsák bundabéllel, 1 drb. bundabélés, 1 drb. szőrmével bélelt mellény. Az összegyűlt holmit már el is küldték az országos gyűjtőközpontba.

Székházat épített a békéscsabai Római Katolikus Legényegylet

Vitéz Piniér József országos elnök résztvett az avató ünnepségen

Lélekemelő ünnepségek színhelye volt vasárnap, szeptember 13-án, Békéscsaba, a lutheránus Róma. A katolikus iparoslegények összefogása, munkája és magyar akarata székházat épített. Felgyűjtést a katolikus eszme szolgálatára ezt a székházat avatták fel bensőséges ünnepség keretében.

Az egész nyár folyamán kitartó munkával és erős akarattal dolgozott minden legény a székház felépítésén. Merk József ügyvezető elnök lelkes és odaadó munkája, valamint a legények ügybuzgósága megteremtette gyümölcsét. Békéscsaba iparos társadalma végre szép, modern legényegyleti épülethez jutott.

A legénynapra lejött Békéscsabára vitéz Piniér József pápai kamarás, kormányfőtanácsos, a Róm. Kat. Legényegylet országos elnöke. Délelőtt 9 órakor gyűltek össze a legények vezetőikkel együtt istentiszteletra. Az ünnepélyes nagymise előtt az országos elnök lépett a szószékre és lelkes, bensőséges szavakkal szólott békéscsabai legényeihez.

„Ma, amikor minden forrong, minden

inog, — mondotta többek között az országos elnök, — mi, a keresztény magyar iparos társadalom nem állhatunk más alapon, mint egyedül azon a megdönthetetlen sziklán, amelyre Krisztus az ő Egyházát alapította. Ez volt népünk támasza a multban, ez biztos oltalmunk a jelenben és ebben rejlik eljövendő történelmünk ígérete is. Csak az épít maradandót, aki Krisztusra épít. Csak egyedül a katolikus keresztény világnézet az a felfogás, amely biztosan eligazít minket az élet minden vonatkozásában.”

A szentbeszéd után vitéz Piniér József országos vezető ünnepélyes szentmisét celebrált és közben felavatta a legényegylet 25 új tagját. Megható volt látni, amikor szentáldozáskor öreg mesterek és ifjú legények térdeltek le egymás mellé.

A szentmise után az országos elnök felavatta az új székházat, majd diszkyűlés következett, amelyen Merk József köszönetet mondott az országos elnöknek a békéscsabai Legényegylet megalapításáért és köszönetet mondott minél azoknak, akiknek a jóságosága ré-

vén sikerült az új otthon felépíteni. Ezután az országos vezető közvetlen szavakkal mutatott rá, mennyire kell ápolni a családi összetartozás szent eszméjét, a katolikus öntudatot és mennyire kell akarni „több”-nek lenni erőnk öntudatos kifejlesztésével.

Este a műkedvelők nagy tetszés mellett adták elő a „Gyimesi vadvirág” című népszimfóniát.

Vitéz Piniér József látogatása és a kedves legénynap sokáig emlékezetes marad Békéscsaba katolikusai között.

Deési Daday Gerő gyönyörű fallfestményt készít az állami tanítónőképző intézet internátusában

A nagyváradi állami tanítónőképző intézetben az átalakítási munkálatokkal kapcsolatosan Kiss János igazgató megbízásából deési Daday Gerő neves festőművész, akinek Báthory Istvánról festett pompás vázsnát a Kormányzó Ur lengyelországi látogatása alkalmával ajándékképpen vitte magával, hatalmas secco fallépet fest az intézet internátusának lépcsőházában.

A hatalmas fallépet Szent Lászlót ábrázolja, amint kiszabadítja a magyar leányt a rabló kun fogságából. A kép, amely már majdnem teljesen elkészült, témájával, pompás alakjaival, hangulatos színeivel méltó dísz lesz az intézetnek, amelyben a nagy magyar király lovagias szellemét, a magyar nők iránti nagy megbecsülését fogja hirdetni. A teljesen átalakított és megújított intézetnek egyik legszebb dísz lesz deési Daday Gerő pompás fallfestménye.

Kitelepitik Franciaországból az 1936 óta bevándorolt zsidókat

Vichyből jelentik: (Bud. Tud.) A franciaországi zsidók helyzetéről az elmúlt napokban különböző hírek láttak napvilágot francia és részben külföldi lapokban is. Most közlik, hogy a francia kormány elhatározása értelmében az 1936 óta bevándorolt valamennyi állampolgárság nélküli zsidót elszállítják az országból. Az eljárás nemcsak azok ellen irányul, akik zugherkedelmet űztek, vagy kormányellenes tevékenységet fejtenek ki, hanem az ebbe a csoportba tartozó valamennyi egyénre.

Biztosította a dohányjövődék a dohányzsineget a termelők részére

A Magyar Tudósító jelenti: Tudvalevően a kender szigorúan zárolt áru, amelynek felhasználását csak a legszükségesebb célokra engedélyezik. A Dohányjövődék központi igazgatósága éppen ezért jóelőre megállapodást létesített a termelőknek dohányzsineggel való ellátása érdekében, úgyhogy a dohánytermelők nagyobb része már be is szerezte a szükséges mennyiségeket. Jelenleg még mindig kapható dohányzsineg, de az idő előrehaladottságával számolni kell azzal, hogyha egyes termelők az utolsó percre hagyják beszerzéseiket, áruhiány fog mutatkozni.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZAM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
 Készleteket nem adunk vissza.

Ujabb kitüntetések Nemzetvédelmi Keresztrel. A MTI jelenti: A Budapesti Közlöny keddi száma a Nemzetvédelmi Keresztrel kitüntetettek újabb névsorát közli.

LELEPLEZTÉK SZARVASON TESSEDIK SÁMUEL SZOBRÁT. Szarvasról jelenti: (MTI.) Szarvason mezőgazdasági emlékkiállítását és vásárt nyitottak meg. Ugyanakkor leleplezték Tessedik Sámuel szobrát. Raffay Sándor evangélikus püspök mondott ünnepi beszédet.

A karjalai arcvonalra utaztak a magyar női kiküldöttek, Helsinkiből jelenti: (MTI.) A Finn Távirati Iroda jelenti: Az Egyesült Női Tábor küldöttségének tagjai vasárnap a karjalai arcvonalra utaztak, hogy a Lották harctéri tevékenységét a helyszínén tanulmányozzák.

Tüntetések voltak Aleppóban és Damaszkuszban a Kenyérhiány miatt. Ankarából jelenti: (Stefani.) Aleppóból jelenti, hogy a kenyérhiány a városban és Damaszkuszban heves tüntetéseket okozott. A rendőrség kénytelen volt ismételt közbélpenni és csak nagy nehezen tudta szétszórni a tömeget, amely ki akarta fosztani az üzleteket és raktárakat.

Javult az élelmezési helyzet Németországban. Berlinből jelenti: (MTI.) Iletékes német helyen közlik: Hétfőn este az ujságírók előtt a Wilhelmstrassen szakértői részről érdekes részleteket közöltek a német közlelmezési helyzet jövő alakulásáról. Hivatalosan bejelentették, hogy október 19-től kezdve Németországban felesleglik a hús- és kenyéradagot. Eszerint a német lakosság fejéknént és hetenként 2.250 gramm kenyeret kap. A húsadagot 50 grammal, a nehéz testmunkásoknál 100 grammal emelik. — Berlin illetékes körökben a német közlelmezési helyzet javulását részben azzal magyarázzák, hogy a megszállt keleti területeken felesleg van és azzal, hogy az idej termés a várakozáson felül volt.

LEVENTE-ZASZLÓT AVATTAK SEPSISZENTGYÖRGYÖN. Sepsiszentgyörgyről jelenti: (MTI.) Vasárnap volt két, éve annak, hogy a győzelmes magyar honvéd csapatok a város területére érkeztek. Az évforduló alkalmával a felgyűlést a sepsiszentgyörgyi levéntek nyitották a sepsiszentgyörgyi levénteknek. A felavatási ünnepély délelőtt fél 11 órakor kezdődött vitéz Gál Ernő ny. vezérőrnagy. Barabás Ernő alispán és a város, valamint a megye vezetőinek jelenlétében. Kivonult a helyőrség tisztikara, valamint az iskolák is megjelentek. Az ünnepi beszédet vitéz Kocsis László dohánnyári igazgató mondta.

KIRÁNDULÁS JÁDVÖLGYRE. A Bihar Egyet folyó hó 20-án, vasárnap, kirándulást rendez Jadvölgyre, mely az idej különösen szép őszben sok természeti szépségben bővelkedik. Indulás reggel 8 órakor induló személyvonattal. A vezetőség lépéseket tett, hogy iparvasut álljon a kirándulók rendelkezésére, amely a társaságot Jádremetere vízi fel. Részvételi szándék előzetes bejelentése az Idegenforgalmi Hivatalban.

KORSZERU SZALLODA EPULT SEPSISZENTGYÖRGYÖN Sepsiszentgyörgyről jelenti: (MTI.) A kereskedelmi minisztérium korszerű szállodát építtetett. Az épület már tető alá került és megkezdtek a belső szerelési munkálatokat. A szállodát október elején ünnepélyesen adják át a forgalomnak.

Továbbfolyik a tisztogatási munka Boszniában. Berlinből jelenti: (MTI.) Bosznia területén Bródtól délre újabb részt tisztítottak meg. A műveletek során 800 banditát agyonlőttek.

A LIETT FERENC ÉNEKAR PRÓBÁI. A katolikus Legényegylet kebelében működő Liszt Ferenc énekar értesíti dalosait, hogy az énekórák 18-án, pénteken este a szokott időben megkezdődnek. Pontos megjelenést kér a vezetőség.

Arverési hirdetés. 89-1942. vgh. sz. Dr. Biró Sándor ügyvéd székellyhídi lakos végrehajtató javára hitrálékos 1004 pengő 91 fillér követelése és jár. erejéig Biharidőszeg községben Teleki ut 9. sz. a. 1942. évi szeptember hó 21. napjának d. u. 1 órakor a székellyhídi kir. járásbíróság Pk. 338-1942. sz. végzésével elrendelt végrehajtás során lefoglalt szobabutorok, rádió, szőnyegek, képek biróilag elárvereztetnek. Székellyhid, 1942. évi augusztus hó 26-án Papp József s. k., kibr. bír. végrehajtó.

Megtartotta ünnepi beszámolóját a Sztáray Mihály Énekar

15 év nehéz, küzdelmes multja az emlékezésben. Új tisztikar az énekar élén

Nagy érdeklődés mellett tartotta meg a Sztáray Mihály református egyházi énekar ünnepi beszámolóját az Arpad vezér-utj református templom előadó termében. Az énekar tagjai előzőleg Istentiszteleten vettek részt, amelyen Kecskés Balázs hitoktató-lelkész mondott ünnepi beszédet.

A beszámoló ünepségen résztvett Vidor József népművelési titkár, András Ede orsz. karnagy, Szabó János orsz. gyűl. képviselő, mint a Nemzeti Munkaközpont kebelében működő építőmunkások dalkarának elnöke, Kiss Béla igazgatótanító, mint a Kálvin Körös karnagya és Bálini Endre, az újvárosi református énekar karnagya.

Az előadó termet ez alkalommal ünnepi díszbe öltöztették. Az emelvényen elhelyezett asztalon helyezték el azokat a serlegeket, babérkoszorúkat és szalagokat, amelyeket az énekar a megszállás nehéz éveiben szerzett dalosünnepélyeken és versenyeken. Az énekar zöldselyem zászlóját magyarruhás leányok tartották. A Hymnusz elénekése után dr. Szabó Lajos, az énekar lelkes-elnöke rövid beszédben ismertette a 15 éve működő Sztáray énekar történetét. Megemlékezett a nagyváradi, a nagyszalontai, a nagybányai, a szatmári, a marosvásárhelyi, a kolozsvári ünnepélyekről, amelyek felejthetetlenek lesznek a kisebbségi sorokban élő nemzedék számára. Ezután bemutatta azokat a táviratokat, amelyekben dr. Bánáss László prépost-plébános, Tárcza Bertalan, az Erdélyi Dalosszövetség ügyv. alelnöke és Vaday Béla esperes, a Sztáray énekar díszelnöke köszöntötték az ünnepi beszámolót tartó énekart. Ezután a Sztáray Mihály énekar es. önképző. kör elhunyt tagjairól, Kispálffy János ny. színművészről, ifj. Dézsi Lászlóról emlékezett meg. A jelen voltak egy

Korona Filmszínházban Kedden utoljára
AZUR-EXPRESS Páger, Szeleczy, Tolnay, Báthly
 Szerdától: **Egy lány, aki mindent tud.** Legujabb hirodó.

AMERIKAI FEGYVER LÖSZER ÉRKEZETT KUBA SZIGETÉRE. Buenos-Aireából jelenti: (Stefani.) Kuba szigetére nagymennyiségű fegyver, lőszer, és hadianyag érkezett az Egyesült Államokból. A szigeten északamerikai műszaki csapatok dolgoznak különböző védelmi berendezések készítésén, óvóhelyek és haditengerészeti védett kamrák építésén. (MTI.)

KÉT ÉVI FEGYHÁZRA ÍTELTEK EGY NAGYVÁRADI BETÖRŐT. (Nagyvárad.) Saját tud. Megrögzött betörő állt kedd délelőtt a nagyváradi törvényszék büntető tanácsa előtt. Garai Lajos több kisebb-nagyobb betörést követett el, míg az utolsó esetben, amikor Máté Lajosnétól különböző ruhaneműket akart az éj leple alatt magával vinni — elfogták. A törvényszék Garai Lajost jogerősen két évi fegyházra ítélte.

MEGÉRKEZETT AZ OLCsó FIURUHA A HIVATÁSSZERVEZETBE. (Nagyvárad.) Megirtuk, hogy a

Országos gyűjtést rendeznek a Vöröskereszt javára

Nagyvárad. Saját tud. Október 3-án és 4-én országos gyűjtés lesz a Vöröskereszt javára, s a gyűjtést Nagyváradon is megrendezik, a társadalmi egyesületek bevonásával.

Légoltalmi közlemények

A Légoltalmi Ligához beérkező számtalan panasztevésből és érdeklődésből megállapítható, hogy az alapos kiképzés ellenére a lakosság nincsen tisztában azzal, hogy légi riadó esetén mi a teendője és sok esetben maguk a parancsnokok is ahelyett, hogy erélyes intézkedéseikkel a rendet, nyugalmat, fegyelmet biztosítsák, tanácstalanok és teendőiket elhanyagolják.

Éppen ezért szükségesnek tartjuk, hogy a házparancsnokok és helyettesek részére röviden összefoglaljuk azt, hogy a honi légvédelmi készültség, illetve egy ellenséges légitámadás esetén mi a teendőjük.

Ezért folyó hó 16-tól kezdve minden délután fél 7 órakor félórás rövid előadást tartunk a város háza közgyűlési termében, ahová alkörzetenként a parancsnokok és helyetteseket, — ahol ezek változása miatt új parancsnokok és helyettesek kiképzése még nincsenek, a háztulajdonosokat — saját érdekükben, kötelezőleg elvárjuk, az alábbi beosztás szerint:

16-án, szerdán délután fél hétkor: Körös jobb partján fekvő Olaszi városrész a Mikszáth Kálmán-utca páratlan oldalával bezárólag; a II. alkörzet. 17-én, csütörtökön délután fél hétkor: Körös jobb oldalán fekvő Olaszi városrész többi része, a Mikszáth Kálmán-utca páros oldalától kifelé; I. alkörzet. (Michel Angelo-utca, Vitéz János-utca és a vasút által határolt rész kivételével). 18-án, pénteken délután fél hétkor: Mezei Mihály-utca és Rulikovszky-út, Gál Mózes-utca és a Körös által határolt V. alkörzet egészen a laktanyáig. 19-én, szombaton délután fél hétkor: Mezei Mihály-utca, Rulikovszky-út, Körös, Mussolini-tér és Ghillányi-utca által határolt IV. alkörzet. 20-án, vasárnap délelőtt 10 órakor: Velence városrész a Ghillányi-utától a Velence állomásig terjedő III. alkörzet. 20-án, vasárnap délelőtt 11 órakor: Ószi telep és a Vitéz János — Michel Angelo utcától a vasútig terjedő rész házparancsnokai, illetve háztulajdonosai.

Nyomatékosan felhívjuk a házparancsnokok és helyettesek figyelmét arra, hogy a házparancsnok, vagy helyettese, aki kötelességét nem tudja, vagy azt nem teljesíti, az idevonatkozó honvédelmi miniszteri rendeletek értelmében ha mulasztása nem esik súlyosabb elbírálás alá, kihágást követ el, ami szintén büntetést von maga után. Itt van már a legfőbb ideje annak, hogy a házparancsnokok és helyetteseik felelősségük tudatára ébredjenek és kötelességeiket teljesítsék.

Légvédelmi Liga Nagyvárad. Csapat Elnöksége.

RÖGZITIK A BÉREKET ÉS FIZETÉSEKET AMERIKÁBAN. (NTI) Amszterdamból jelentik: A brit hírszolgálat washingtoni közlése szerint az Egyesült Államok szenátusa törvényt fogadott el, amelyben Roosevelt felhatalmazza, hogy a béreket és fizetéseket az augusztus 15-iki színvonalon megszilárdítsa. Rögzítik a mezőgazdasági cikkek árát is.

SPORT

Szerdán este 7 órakor rendkívüli közgyűlést tart a Törekvés

A Törekvés MTE 16-án szerdán délután 7 órai kezdettel rendkívüli közgyűlést tart, mikoris a vezetőség ismertetni fogja a tagokkal az egyesületben fennálló anyagi bajokat. Ezért a vezetőség kéri, hogy szerdán délután 7 órakor a Magyar Házban minél számosabban megjelenjen szíveskedjenek. *A vezetőség.*

Mi ujság a piacon?

Gabonaneműek: Semmi felhozatal. 100 kgr. burgonya 22—25—50 P.

Gyümölcsfélék: Erős felhozatal.

1 kg. alma 0.30—1.30, szilva 0.40—0.60, szőlő 0.50—1.30, barack ősz 1.20—1.80, körte 0.70—1.80, dinnye sárga 0.40—0.50, dinnye görög 0.25—0.30, dió héjas 1.70—2.— pengő.

Zöldségfélék: felhozatal erős.

1 kg. burgonya 0.26—0.33, 1 kg. paradicsom 0.12—0.20 pengő. 1 drb. fűz paradicsom 0.20—0.40, 1 kg. szárszab 0.64—0.82, répa comója 0.14—0.26, 1 kg. zöldborsó 1.20—1.40, 1 kg. hagyma 0.30, cékla 0.24—0.30, 1 drb. káposzta 0.30—0.60, vörös 0.40—0.60, olasz 0.40—0.60, 1 kg. tök 0.16—0.18, karfiol 0.40—0.80 petrezselyem comója 0.16—0.30, 1 drb. karalábé 6—12 fillér, zeller 14—20 fillér, 1 kg. zöldbab 0.50—0.70, 1 drb. zöldborsó 1—3 fillér, uborka 1—3 fillér, 1 kg. spenót 1.10—1.20, 1 drb. torma 6—14 fillér.

Élőállatok: Kereslet gyenge, közepes felhozatal.

Szarvasmarha vágó kg. 1.10—1.30, 1 drb. fejős tehén 450—1100, szopósborsó kgr. 1.40, 1 pár kismalac 25—35 pengő, 1 drb. igazló 250—750 pengő, 1 drb. parádéslo 750—1200 pengő.

Tejtermékek: Közepes felhozatal.

1 kg. vaj 6.80—7.80, juhtúró 3.50—4.10, tehéntúró 1.20—1.35, tejföl 1.50—1.70, sajt (juh) 3—3.40 pengő.

Kenyér: 1 kg. egységes 0.42 pengő.

Hal-félék: Közepes felhozatal.

1 kg. súlyú ponty 2.50—3.—, 1 kg. csuka 2.20—2.50, 1 kg. hal apró 0.60—1.20 pengő.

Szárnyasok: Közepes felhozatal.

I. o. csirke párja 6. II. o. 5. III. o. 4 pengő. Hízott liba kg. 4 pengő, sovány liba párja 14—16 pengő, tyúk kg. 2.60, hízott ruca kg. 4 pengő, sovány ruca párja 8—10 pengő, 1 drb. tojás 0.15—0.17 pengő.

Faárak: Semmi felhozatal.

Szénafélék: Semmi felhozatal.

Húsárak: marhahús 2.96, növénydekmarha 2.96, juhhús 2.40, bárányhús 2.40, bivalyhús 2.86 pengő kg.ként.

Férfiruhákat használtakat, legjobb áron vehet, eladhat

MOLNÁR

hasznaltruha üzletében
Bémer-tér 1. (udvarban)
Hírasra hához jövök.

Kik adakoztak a kapucinus templom megújítására?

A nagyváradai kapucinus templom megújítására a következő adományok érkeztek a postatisztviselők részéről:

Dr Erdélyi Géza postafőigazgató 10, Plachy Károly postafőigazgató 4, dr Róna József 3, Juricskay Béla 3, Szenor Miklós 1, Papp Sándor 5, dr Hegedüs József 2, dr Peterdi Ottó 2, dr Kovács László 1, Bajor Béláné 1, Bujdosó Gyula 1, dr Kovács Barna 2, dr Kraft Péter 3, dr Hetey Herman Ottó 1, Tamás Ferenc 1, Klemens Ilona 3, Nagy Jánosné 1, Skultéty Vilma 2, Csepregy Aladár 5, Bacher Gergely 1, Horváth Béla 1, Seres Helén 2, Juhász Mária —40, Szabó Lajos —20, N. N. —20, Fodorán Menyhért 2, Kiss Ernő 2, Stepanek Ilonka —20, Herczegh László —40, Szalayné —50, Páll Miklós 1, özv. Tyll Árpádné 1, Szilágyi József 1.60, Gremperger Istvánné 1, Fogas Jenő 2, Fekete Erzsébet —40, Hargitay József 1, Endresz Antal —50, Oláh János 1, Honti L. —40, Tunyoghgy Béláné —40, N. N. —40, Petróczy Lajos —50, Kádárné —50, Duliné —20, Rognár Irén —40, Medgyesi István-

né —50, Domján Matild —50, Altnöder Margit 2, Czirják Maria —60, Csaba Lajos 3, Szabó Klára 1, Lukács Sándor —60, Mell Vilmos 1, Réti Béla 1, Deli Ferenc —50, Dávid Zoltáné 1, B. Kiss Ferenc —50, Bak Sándor —20, Fehér István —30, Góg János —20, Nyéki István —40, Opluschil István —20, Bangert József 1, Bagi Ferenc —40, özv. Ormay Ottóné —50, Somossy József 1, Biharj Barna —40, Kiss Gyuláné —50, Cséky Sándorné —50, Labancz Gézáné —50, Fehér István 1, Virányi Nándor 5, Szabó Árpádné —50, Radóci Ferenc —50, Ruzicska Józsefné 1, Tóth Sarolta —50, Lengyel Antalné 2, Tarjan Erzsébet 1, Fogas József —50, özv. Weber Ernőné —50, dr Csomor Béla 1, Szendrői Pál 2, Lukács Sándor 2, Gedeon József —20, N. N. —60 N. N. —40, N. N. —20, H. Jánosné —50, Simtion Györgyné 1, Andl Engelbert —60, Kiss István 10 P — A nemes adakozóknak hálás köszönetet mond P. Somhegyi Veremund, kapucinus-rendi házfőnök.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása

Ács Tibor.

Széchenyi ter 6.

SZINHÁZ

Történelmi drámával nyitja meg az évadot október 1-én a Szigligeti Színház új együttese

Kitünő társulatunk lesz az idén. Kedden már megkezdik a bérletezést

(Nagyvárad, saját tud.) Putnik Bálint színigazgató a nagyváradai évad előkészítése céljából két napi tartózkodásra városunkba érkezett Hódmezővásárhelyről, ahol a Szigligeti színház új együttese egyhónapos vendégszolgálatát tartja. Munkatársunk beszélgetést folytatott a színigazgatóval, aki a következőket mondotta: Szeptember elsején gyűlt össze az új társulat Hódmezővásárhelyen és szeptember 4-én tartottuk az első előadást. A „Száz szál piros rózsza” című operett-újdonnással nyitottunk, majd a prózai együttes „A bolond Asvayné”-val mutatkozott be. Mindkét együttesnek nagy sikere volt és bátran állíthatom, hogy a tagok öszszévalogatása szerencsésnek mondható, úgyhogy a társulat művészi színvonalára semmivel sem marad a múlt évi alatt. Sőt.

Megkérdeztük Putnik Bálintot, hogy az eddigi jelek szerint kik lesznek a közönség kedvencei a társulat tagjai közül.

— Azt hiszem — felelte az igazgató — hogy ennél a kérdésnél nem az én felfogásom az irányadó, azért inkább a vásárhelyi közönség körében kialakult véleményről számolok be. A hölgyek között az első számú kedvenc Gondör Klári, a kellemes hangú, remek táncudású, tüzzrelpatant kis szubrett, míg a férfiak közül Szabó Ernő, az ízes humorú táncos-komikus tett szert egycsapásra a népszerűsége. Eddig csak két szerepet játszott, de máris befutottnak tekinthető a kis Pákozdi. — Nagy nyeresége a társulatnak Kovács Irén

énekesnő, akinek hatalmas terjedelmű és amellet finom hatások elérésére is alkalmas hangja valóságos bámulatra ragadta a vásárhelyieket

Meleg sikert aratott Benkő Béla tenorista, aki úgy hangban, mint megjelenésben méltó partnere Kovács Irénnek. A naiva primadonna szerepkörben Márffy Vera pompásan egészíti ki az operett-együttest.

— S mi a helyet a prózában?

— Hotty Évát kell elsősorban említenem. A bolond Asvaynéban olyan művészi átérzéssel és megrázó erővel játszotta nehéz szerepét, hogy a közönség teljes elismerését érdemelte ki. Barys Bélárról talán felesleges is beszélnem, hiszen az ő tehetsége és jellemábrázoló művészete a nagyváradai közönség szemeláttára teljesedett ki. A prózánál egyelőre még gondot okoz, hogy Bakay a fiatal hőszerelemes katonai szolgálatot teljesít. Kemény Gizella, a nagyváradai közönség előtt már előnyösen ismert drámai szende pedig betegsége miatt nem állhat rendelkezésre s így egyikük sem vehet részt a betanuló állomásnak számító hódmezővásárhelyi idény előadásain. Remélhető azonban, hogy október elejére mindkettő bevonul a társulathoz.

— Még Danics Győző főrendezőről kell néhány szót mondanom — folytatta nyilatkozatát Putnik Bálint — aki a pontosság és lelkiismeretesség mintaképe. Mint prózai színész is nagy nyereség.

— Mikor kezdődik a nagyváradai évad? — kérdeztük tovább.

— Október elsején este nyitunk

Nagyváradon — felelte a színigazgató — az Ellák című történelmi drámával, Danics Győző, Sármasz Miklós, Hotty Éva és Barys Béla fogják játszani a főszerepeket. Ezután kerül sor az operett-együttes bemutatkozására a Luxemburg gróffjával.

Elmondotta még Putnik igazgató, hogy kedden megkezdik a bérletezést s reméli, hogy az idén nagyobb érdeklődés nyilvánul meg a közönség részéről, ami lehetővé teszi majd egész művészi munkatervének megvalósítását. *Ballay Sándor.*

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétele

Uj villaszerü magánház, 2 szoba, előszobás, elköltözés miatt sürgősen eladó. Kalvária-u. 33. 61

Kisebb magánházat villamoshoz közel vennék. Telefon 21—93. 55

Undervood irógép, jó állapotban, eladó. Rimanóczy-utca 4. ajtó 7. 60

Jókarban lévő egylovas teherkocsit erős lóval azonnali megvételre keressünk. Ajánlatokat Vegyi- és Élelmiszeripari r. t.-hoz, Anyos Pálu 2-6. szám. 64

Gróf Tisza István utj volt Aradi ut) ujságárusítóhóde eladó. érdeklődni a kiadóhivatalban

Hűlőgépek

Elcserelem vagy eladnam Nagyszalonta fő-ut vonalon lévő 2 szobás magánházamat. Érdeklődni: Szaniszló-u. 2. sz. Szilágyi, Nagyvárad. 59

Kölsönöket folyósit házjavításhoz Gazdak és Kisiparosok Hitelszövetkeze. zete. Bethlen István 6. 8

Diákot, diáklányt teljes ellátásra azonnalra felveszek. Damjanich-u. 20. ajtó 7. 62

Állást keres

Öskeresztény házaspár, házmester állást keres, lakás és takarításért. Címet „Öskeresztény” jellegre a kiadóba kérem. 63

Perfekt szakácsnő és szobalány kisebb családhoz vidékre is ajánlkozik október 1-re. Török Ignác-u. 61. 56

Hentes és mészáros segéd, hosszú gyakorlattal alkalmazást keres. Címet a kiadóba kér. 45

Állást nyec

NYOMDAI SEGÉDMUNKÁS felvétetik a Szent László-nyomdába. Szilágyi Dezső-utca 5 szám.

Gyújtós kóteshez munkásnőket felveszek. Farkas D.-né fakereskedő, Baros-u. 2. 58

Külső felvételekben és színtezésben jártas fiatal műszaki erőt keres azonnali belépésre a Berettyó vízszabályozó s ármentesítő társulat — Nagyvárad — Ritoók Zsigmond-utca 30. Sikeres próbaszolgálat esetén nyugdíjas állásban véglegesítés. 53

Elveszett

Találtatott fehér, barna folttal kis-kutya. Tulajdonosa átveheti Kossuth u. 9. 57

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Círcélés kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. kőrforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.